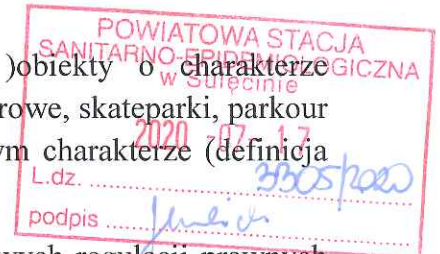

WYMAGANIA DLA OBIEKTÓW MAŁEJ INFRASTRUKTURY

obiekty małej architektury niewielkie obiekty, a w szczególności: kultu religijnego, jak kapliczki, krzyże przydrożne, figury; posągi, wodotryski i inne obiekty architektury ogrodowej; użytkowe służące rekreacji codziennej i utrzymaniu porządku, jak piaskownica, huśtawka, drabinka, śmietnik (art. 3 pkt 4 ustawy 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane, Dz. U. z 2019 r. poz. 1186, ze zm.);

obiekty małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (mis-r) obiekty o charakterze rekreacyjnym lub sportowym, takie jak: place zabaw, siłownie plenerowe, skateparki, parkour parki, street workout parki, parki linowe i inne obiekty o zbliżonym charakterze (definicja ustalona na potrzeby kontroli)

W Polsce nie ma kompleksowych regulacji prawnych określających wymogi dotyczące budowy oraz utrzymania obiektów małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz obowiązki ich właścicieli i zarządców, a także jednego organu odpowiedzialnego za sprawowanie nadzoru nad bezpieczeństwem ich użytkowania. Wymagania oraz obowiązki zostały umieszczone w wielu aktach prawnych.

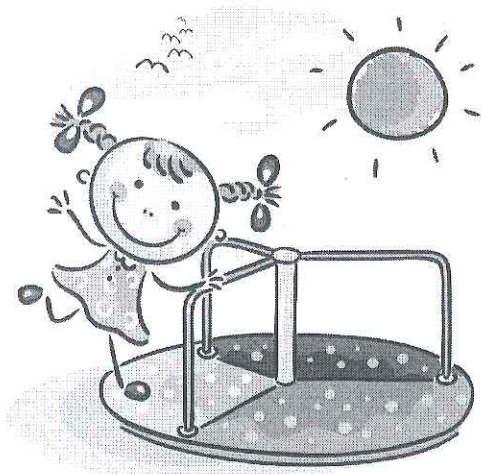
Przepisy prawne dotyczące ww obiektów to min. :

- 1). rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1065);
- 2). ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2019 r. poz. 1186, ze zm.);

Na bezpieczeństwo obiektów małej infrastruktury sportowo - rekreacyjnej wpływa wiele elementów. Należą do nich m.in. odpowiedni projekt, wyposażenie spełniające standardy bezpieczeństwa, przeprowadzenie rzetelnego odbioru obiektów przed ich oddaniem do użytkowania oraz utrzymanie w należytym stanie technicznym i higieniczno-sanitarnym.

Przykłady nieprawidłowości stwierdzanych podczas kontroli placów zabaw przeprowadzanych przez różne organy kontrolujące:

- brak osłon zabezpieczających przed upadkiem;
- stosowanie ogniwoł prześwicie lub o zmiennej wielkości otworu, stwarzających ryzyko zakleszczenia palca dziecka;
- zastosowanie zbyt długich lin lub lin o zbyt małym przekroju, umożliwiających utworzenie pętli;
- występowanie przestrzeni pomiędzy elementami urządzeń o wielkości stwarzającej ryzyko urazu wskutek zakleszczenia głowy lub szyi albo elementów odzieży;
- niezapewnienie gładkich wykończeń elementów urządzeń;

- brak umieszczenia naklejek lub tabliczek identyfikujących urządzenia.
- wystające metalowe elementy urządzeń,
- korozja metalowych części,
- zniszczone ogrodzenie,
- niestabilne części urządzeń (stelaży huśtawek, drabinki wspinaczkowej),
- przechylona konstrukcja zjeżdżalni,
- nierówna powierzchnia elementów drewnianych (zadziory, gwoździe, drzazgi, łuszcząca się farba),
- piasek w piaskownicy z widocznymi zanieczyszczeniami.

W przypadku siłowni plenerowych m.in.:

- niezapewnienie wymaganych wielkości prześwitów między elementem ruchomym i stałym;
- zbyt duży kąt wychylenia elementów wahadłowych od płaszczyzny pionowej;
- brak zapewnienia tłumienia ruchów obrotowych;
- niezastosowanie nawierzchni antypoślizgowej w stopnicach urządzeń;
- brak odbojników;
- występowanie ostrych krawędzi metalowych elementów konstrukcyjnych;
- brak instrukcji użytkowania urządzeń.

Piaskownice na placach zabaw: W opinii Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny niezbędne warunki utrzymania w należyтым stanie sanitarnym piaskownic służących do zabaw najmłodszych dzieci to m.in. odpowiednie pochodzenie piasku, wykluczające jego skażenie mikrobiologiczne i zanieczyszczenie chemiczne w złożu oraz w trakcie wydobycia, konfekcjonowania i dystrybucji. Równie ważne jest spełnienie wymagań dotyczących dopuszczalnej zawartości w piasku naturalnych radioizotopów promieniotwórczych. Istotna jest również właściwa lokalizacja piaskownicy w miejscu niezacienionym (umożliwiającym szybkie wysychanie piasku i dezynfekcyjne działanie promieniowania UV na warstwę powierzchniową), a także uniemożliwiająca lub ograniczająca dostęp zwierząt. Należy zapewnić odpowiednią konstrukcję, chroniącą przed napływem zanieczyszczeń i łatwą do utrzymania czystości oraz zakrywanie piaskownicy na noc lub w razie dłuższej przerwy w użytkowaniu. Konieczna jest systematyczna, codzienna kontrola jej stanu higienicznego i czystości, a także przestrzeganie odpowiedniej częstości całkowitej wymiany piasku (przed rozpoczęciem sezonu na wiosnę i co najmniej dwukrotnie w czasie jego trwania).

Obowiązki Właścicieli/Administratorów obiektów małej infrastruktury

Zgodnie z ustawą Prawo budowlane obiektami budowlanymi są m.in. obiekty małej architektury umieszczone na placach zabaw i w innych miejscach rekreacji.

Właściciel lub zarządca obiektu budowlanego jest obowiązany utrzymywać i użytkować obiekt budowlany zgodnie z zasadami, o których mowa w art. 5 ust. 2 ustawy Prawo budowlane, tj. utrzymywać go w należyтым stanie technicznym i estetycznym, nie dopuszczając do nadmiernego pogorszenia jego właściwości użytkowych i sprawności technicznej oraz użytkować w sposób zgodny z przeznaczeniem (art. 61. pkt 1 ww. ustawy).

Właściciele i zarządcy mają obowiązek utrzymywania ich w należyтым stanie technicznym. Wiąże się to z wykonywaniem napraw i remontów oraz poddawaniem ich bieżącej kontroli pod względem bezpieczeństwa użytkowania. Szczegółowe wymagania znajdują się w normach z grupy PN-EN 1176.

Zagadnienia związane z nadzorem oraz zarządzaniem placem zabaw ujęte zostały w części 7 normy PN-EN 1176. Zaleca ona sprawdzanie i konserwowanie urządzenia i jego elementów zgodnie z instrukcjami producenta, z częstotliwością nie mniejszą niż jest przez niego zalecana. Norma PN-EN 16630 wskazuje, że także na obiektach siłowni plenerowych powinna być zapewniona tablica informacyjna. Na podstawie przepisów art. 40 ust. 2 pkt 4, w zw. z art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym rada gminy uprawniona jest do określania zasad korzystania z gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej. Rada Miejska powinna uchwalić zatem regulaminy korzystania z obiektów małej infrastruktury.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami należy zapewnić następujące przeglądy obiektów małej architektury/infrastruktury:

- regularna kontrola wzrokowa (co 1–7 dni) – najlepiej jeśli wykonuje ją konserwator lub firma sprzątająca; w praktyce najpierw sprząta się plac zabaw i wyrównuje nawierzchnie sytkie, a potem odnotowuje ten fakt w bardzo prostym formularzu, do którego należy dopisać np. stwierdzone akty wandalizmu. Całość nie powinna trwać dłużej niż 5–10 minut;
- kontrola funkcjonalna (co 1–3 miesięcy) – może ją wykonać zewnętrzny inspektor lub np. przeszkolony administrator – to on powinien być odpowiedzialny za działanie tego skromnego systemu kontroli;
- już przed kontrolą można dokręcić połączenia, uzupełnić nawierzchnie sytkie i wykonać drobne naprawy, przegląd weryfikuje głównie poziom zużycia sprzętu i nawierzchni;
- coroczna kontrola główna (pierwszy raz wykonywana rok po kontroli pomontażowej) – powinna być dokonywana przez inspektora znającego normę; najlepiej gdy nie jest on związany z właścicielem, bo jego rolą jest także ocena praktycznej poprawności funkcjonowania systemu kontroli, to znaczy – czy zapisy w dzienniku odzwierciedlają rzeczywisty stan obiektu oraz czy naprawy są wykonywane prawidłowo. Będzie on także potrafił ocenić zgodność z normą nowo postawionych urządzeń;
- kontrola pięcioletnia – powinna być przeprowadzona przy udziale osoby posiadającej uprawnienia budowlane, poza tym nie różni się niczym od kontroli rocznej.

Oględziny okresowe, to oględziny obiektu umożliwiające stwierdzenie oczywistych zagrożeń, które mogą być wynikiem wandalizmu, zużycia lub warunków pogodowych, np. takich jak pęknięte części lub potłuczone butelki, w przypadku placów intensywnie użytkowanych lub narażonych na wandalizm, może być konieczna kontrola codzienna. Kontrola funkcjonalna, to bardziej szczegółowe sprawdzenie sprawności i stateczności urządzeń, szczególnie w zakresie ich zużycia. Powinna być wykonywana z częstotliwością od jednego do trzech miesięcy lub według instrukcji producenta. Kontrola coroczna główna ma na celu ustalenie ogólnego poziomu bezpieczeństwa, stanu fundamentów i nawierzchni, wpływu warunków atmosferycznych na obiekt, ujawnienie ewentualnego butwienia korozji i wszelkich zmian bezpieczeństwa wynikających z dokonanych napraw oraz dodanych lub wymienionych części.

Zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa jest szczególnie istotne w przypadku dzieci. Nie mają one pełnej świadomości konsekwencji swoich działań oraz tego, czym jest niebezpieczeństwo.

Z up. Państwowego Powiatowego
Inspektora Sanitarnego w Sulęcinie
Robert Pałyga
Robert Pałyga
Kierownik Oddziału Nadzoru Sanitarnego